

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милої, віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 1/2 год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунжичи). Експедиція місцена в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукониси звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня аничайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надіславі» 40 с. від стрічки. Подлики і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Христос воскрес!

Нема кустодів гробу вже,
нема вже слуг Пилата!
Ніхто Ёго не встереже —
всіх сил даремна страта! —
Се ангел шле з над гробу вість:
Христос воскрес! Врагам на злість!
зломив печать Пилата!

Падуть всі велити у прах,
що топчуть право Боже...
Лиш віра в вістників рядах
поставити нас може —
тих вістників, що перші йшли
ширити вість по всій землі
про воскресене Боже.

А хто-ж скріпить нас, як не Ти,
в сій вірі, Спасе-Христе?
Хто доведе нас до мети,
дасть нам ширити вісти:
нема кустодів гробу тут!
вже встав народ! вже збув ся тут!
Атже-ж воскрес Ти, Христе!...

В. Шурат.

„Воскресенія день, просвітмєся людїє!“

(+) На всім великім просторі, як далеко гомонить руске слово, руска пісня, лунає сегодня радісне: «Христос воскрес!» Ся радісна пісня уявляє нам сю достопамятну для всего людства подію, коли Спаситель мира хрестною смертю змив гріхи світа, смертною побідив смерть і дарував нам жите вічне. Правда і справедливість восторжествувала над кривдою і неправдою, а сей споконвічний примір Божественного Спасителя вказав усему людству дорогу до життя і вічного спасеня. Віра в побіду справедливости і правди над кривдою і неправдою мала осінити і огріти людські серця, а побіда правди мала стати нагородою за терпіня, за витривалість в добрій справі.

Але хоч мало-що не дві тисячки літ від сеї достопамятної для всего людства події, поступає оно вельми помалу до сеї високої мети, вказаної Божественним Спасителем. Любов ближнього, любов навіть ворога, сей заповіт голошений рознятим на хресті Спасителем, не найшли ще в усіх людських серцях, навіть не в усіх християнських, справдешнього приюту. Тьма поганьства і забобону, жорстокість, злість і завзяте ще часто кермують людськими ділами, замість правди, просвітї, любови і братерства братнього. А всеж таки наука Божественного Спасителя обгортає щораз ширші круги і верстви і переймає їх вірою і надією, що настане хвиля, коли все людство переняте наукою Христовою піднесе громадно і одиодушно одушевлений і радісний оклик: Христос воскрес!

І на Україні-Руси з Христовою вірою війшла і наука Божественного Спасителя і

святковане світлого празника Воскресеня, а радісна пісня: Христос воскрес звіщає нам надію на побіду правди над неправдою, справедливости над кривдою, надію на відродини українсько-русского народу, занепавшого серед всіляких злиднів. Празник Воскресеня, що припадає весною, серед якої вся природа повстає до нового життя, є у нас не лише церковним але й народним празником, народні звичаї і обряди одержали пятно християнське і зілляли ся з церковним обрядом. Але як для відживаючої природи треба тепла і сончного світла, так і Україна-Русь зможе відродити ся до нового життя, може дійти до успішного розвитку і поступу лише огріта і освітлена високою наукою Божественного Спасителя. Тимто нині, коли Св. Церков співває: «Воскресенія день, просвітмєся людїє!» повинен сей спів всенародний стати нашим всенародним окликом, нашою програмою органічної праці. Справдешня просвітї і наука, оперта на основах, положених Божественним Спасителем, буде тою кріпкою підвалиною, на якій зможемо адвигнути наш нарід до нового життя і поступу, до успішного і всестороннього розвитку. Та справдешня наука і просвітї розвіє тому кромішню, яка ще залягає нашу батьківщину, прозріють незрячі і допевнять ся, яким шляхом поступати нашому народови, щоби дійти до красної долї і волї; зединять ся, овіяні християнською любовію, перенятї християнською справедливостию і горячою вірою в призначенє нашого народу, мільони сердець, а тоді зазвенить побідна наша пісня: Ще не вмерла Україна, тоді всі злучать ся в один радісний хор до оклику: Христос воскрес!

„Як-раз не на часї!“

На стовпцях «Дїла» з 15. с. м. появилась допись и. з. «На часї», в котрій виказує ш. дописуватель потребу видаваня для учительства руского опозиційного органу, як ось пр. «Szkolnictwo» в Новім Санчи, або «Gazeta szkolna» в Кракові.

Яко доказ, «що на часї се», подаєсь, що дві ті газетки учительські піддержують і так переважно учителї Русини, не лише численною передплатою, але також знаменитими інформаціями і дописями, що потвердили оба редактори, мовлячи, що рух межи рускими учителями о много більший, ніж межи мазурскими, котрі «благоденствують».

По перечитаню сего подумав я, чи се денунціяція на руских учителїв опозиціоністів і то на стовпцях «Дїла», чи таки на правду аргумент.

Шан. дописуватель дійсно ужив сего рода аргументу, котрий по розвазі і якім-такім знаню учительства, особливо руского, видає ся індивідуальним поглядом дописувателя.

Коби се мало бути правдою, що переважно руске учительство підтримує матеріально аж дві польські опозиційні газетки шкільні і підпомагає знаменитими інформаціями і дописями, то не могло-б бути так нельояльне супроти свого Руского Товариства педагогічного і о-

динокої газетки і то двотижневника «Учителя» що після слів дописи мусить оглядатись за невеличкою субвенцією кількасот корон.

Наколи-ж одинокий фаховий орган руский мусить оглядати ся аж на субвенцію, се як-раз доказ, що між руским учительством нема жадного руху, або так невеличкий, що навіть сего одного видавництва удержати не може.

Чи ж би знов орган Руского Товариства педагогічного був так занадто льояльний і так сильно дорожив невеличкою субвенцією, що не містив би дописи на видимі кривди учителя Русина, не увіriamo доси, доки не покличе ся ш. дописуватель на факти.

Увіряємо ся ще більше в погляді, що висказ ш. дописувателя о сильнім руху між учительством руским є індивідуальний, а стверженє редакторів згаданих газеток не розуміє учителїв самих Русинів, але в суміш всіх, що мають посади у східній Галичині, бож кождий свідомий учитель Русин на тільки розуміє, що Руске Товариство педагогічне скорше і успішнійше неодну справу руского шкільництва заступить, не за одну кривду уймєсь, ніж се вдїяти зможе найбільше огниста допись, уміщена в «Szkolnictwo-i» або «Gazet i szkoln-ij».

Віriamo, що учительство руске в заголюканє, незорганізованє, але щоби було так непатріотичне, що удержувало-б переважно дві газетки опозиційні (возьмім навіть одну в цілости), коли бачить, що одна руска нидїє, в се не увіriamo.

Сказав би хто, що руске учительство боїть ся секатур за належанє до Руского Товариства педагогічного, або за міщенє дописий в «Учителю», то знов не можемо прийняти і увірити, аби менше мав боїти ся пренумерованя опозиційних газеток і інформованя їх, ніж пренумерованя субвенціонованої.

Чи сюда, чи тудя возьмемо, все вийде на одно, що ужитий аргумент не може устоятись, а потверженє редакторів розуміє учителїв східної Галичини і ідентифікує їх під словом: рускі учителї.

В нашім знов розуміню, руских учителїв, як-раз не на часї закладанє опозиційної газетки учительської на рускій мові і підриванє тим самим одинокого органу Руского Товариства педагогічного, а за те на часї, аби всі учителї Русини вписали ся в члени Руского Товариства педагогічного, що стоїть лишень 1 К річно або 8 1/2 сот. на місяць і запренумерованя для кождої школи органу сего товариства, а тоді не треба буде оглядатись за опозиційними газетками, бож зрозуміле се, що поважне товариство, при котрім кріпко стане все руске учительство (в нашім розуміню), борше зможе і успіє заступити справу руского шкільництва і учителїв, ніж якби навіть різко редагована газетка.

Рівнож вся руска інтелігенція, на якім би не була становиску, повинна належати до сего товариства, аби помочи розвинутись матеріально, а відтак підпомагати видавництва, закуповуючи яко дарунки для своїх дітий замість нічо-або маловартних забавок та закуповувати їх на премії для учеників шкіл народних.

Днесь настав такий час, а відай був вже і давнійше, що «брат собі рад» а «сестра собі несла», тож нічо дивного, що кождий старає ся о своє, а в першій лівні о свої діти, а під тим треба розуміти і свої школи. Чогож ми хочемо

Чи чекаємо, аж нам зачнуть заводити рускі школи, виховувати руских учителів, укладати рускі книжки і проче, а ми станемо доперва їх критикувати, що ось оно не таке. Чи може пора нам пізнати, що ми самі мусимо о все подбати для себе.

Може ми і розуміємо, але ось як красенько дбаємо, що аж наше Товариство педагогічне хвалить ся, що від початку року вступило 80 нових членів, отже прибуло 80 коров!!

Заложимо за се бодай одну школу, або видамо одну книжку?!

І жаль бере і злість на таку байдужність, на таку неопорядність. Там, де тисячі повинні бути, спромоглась Русь на 80. Чиж не можуть з нас сьміяти ся і легковажити?

Тому повторяємо ще раз, що як-раз не на часі тепер закладане опозиційних навіть золотих газеток шкільних, а як-раз на часі вложити кождому учителеви Русинови, кождому сьвященникови, яко учителеви духовному і членови ради шкільної місцевої, а відтак кождому інтелігентному Русинови, на серце, аби приступив в члени Руского Товариства педагогічного і уплатив одну корону на рік, а тоді, коли стануть тисячі при сім товаристві, зуміє оно заступити шкільництво і учителів.

Зачуваємо, що магазин нашого Товариства педагогічного завалений книжками. Пощо їх держати?!

Жертвуймо по одній книжці, вложім в ню переказ на 1 К 20 с. чи 2 К, котрі має адресат переслати як членську вкладку і перешлім після шематизмів, ідучи від кілка до кілка.

Знаємо, що много є таких, що належали би до товариства, радо дали-б 1 К на рік, та не тямлять о тім, або їм се не в голові. Улекшім тому таким добродіям, перешлім готовий переказ, о котрий нераз трудно на селі, а в сей спосіб зберемо більше як 80 членів і розмістимо часть краму, що лежить в магазинах.

На премії по школах даймо по 50% опусту, а сьмо певні, що живійше піде робота і буде більший хосен, чим нині.

— ай.

Перед молодочетним зїздом.

Як відомо, має 26. с. м. відбутися в Празі зїзд чеських мужів довіря з Чех і Моравії,

який буде мати неперечно досягне значіне для дальшої політики чеської і австрійської. Тимто і умірковані і радикальні групи чеських політиків та й їх дневники не перестають кожда в своїм роді підготовляти до сего зїзду. Після наспівших дотепер вістий з виборчих кругів, заявила ся більшість дотеперішних віч за уміркованою політикою, позаяк виробило ся помалу переконанє, що недопущенє парламентарної полагоди австрійської угоди вийшло би на шкоду економічних інтересів виборців. Радикальні віча, які заявляли ся за очайдушною політикою, остали в меншості і зздля того в молодоческім таборі спокійно вижидають зїзду мужів довіря. Сподівають ся іменно на певно, що мужі довіря заявлять ся за дотеперішною політикою чеського клубу.

Але мимо того Narodni Listy, головний дневник молодоческого табору, не перестав підбурювати до очуйдушної політики, а навіть перекуває день і місце рішеня з 26-го на раньший речинець. Іменно доказують Narodni Listy, що, наколи до 21. с. м. не дійде до якогось modus vivendi, то чеські послы будуть приневолені робити обструкцію вже проти першої угодової предлоги, т. є. проти закона о виплаті готівкою. Рішенє має отже по думці сего дневника застати у Відні.

Коли більшість моравских голосів висказала ся проти обструкції, чутно також поодинокі голоси, настроєні на нуту Narodni-x List-ів. «Розог» бачить «ключ внутрішнього положеня» в становищі правительства супроти домаганя чеського університету в Берні. Моравські Чехи повинні, після сего дневника, з закутка нерішучости виступити в перші ряди обструкції і обняти провід. Супроти правительства треба зайняти становище: або університет або обструкція. Неперечно буде і міністер др. Резек приневолений ужити свого впливу в сій справі. Наколиб его інтервенція показала ся безуспішною, тоді повинен він сповнити свій патріотичний обовязок, виснувати послідовности із становища правительства і виступити з міністерства.

Недавно промовляв також п. Фідлер перед моїми виборцями. Він боронив зміни тактики молодоческого клубу і доказував, що тим способом скорше можна довести міністерство Кербера до упадку як обструкція. Віднова давньої правди є супроти ріжних перемін в сторонництвах нині неможлива. Відтак резолюцію, якою

п. Фідлерови висловлено довіре, доповнено до датком одного радикала, яким висказано недовіре до політики молодоческого клубу, позаяк їй в останних часах не доставало сили і рішучости в заступстві чеських інтересів.

З усього дотеперішого можна отже сподівати ся, що умірковані молодоческі політики возьмуть перевагу і се також вплине на дальшу спокійну роботу в радї державній.

Д О П И С Ь

З Городенки.

(Кістляки Гольбайна або типи з Городенцини).

Заким кину оком на села, щоб вивести перед очи типи наших «дїячів» і великих приклонників «короткого», чим загальне згіршенє ширять, — пригляньмо ся, як стоїть Городенщина під зглядом просьвітно-економічним. Вже автор дописи в ч. 70. «Руслана» говорить, що тут ніхто не старає ся о просьвіту простолюды. Я можу тільки сю гірку правду потвердити і додати, що наша інтелігенція не прийшла еще до пізнаня, що читальня — се школа для нашого селянина, се кузня, в котрій повинен він кувати оружє, щоб з ним сьміло стати за права нашої Церкви і нації, в котрій то читальни селяни виховують ся на чесних горожан, сьвідомих своїх прав і обовязків та вірних снів свого народу. Подібне значіне мають каси щадничо-позичкові, шпихлїрі, крамниці і всі спільні економічні. В сих інституціях може наш селянин заратувати ся в біді та нужді, не потребуючи впадати в лихварско-жидівські сіти, в котрих погибає половина нашого мужицтва. І сли наш селянин найде поміч в такому товаристві або спільці — він заразом пізнає вагу такого товариства. В нїм будить ся почутє солідарности і він приходить до переконаня, що в спільній праці з другими найде кождий свій хосен. За сим слїдує віра в власні сили, а звідси пливе, тривка сьвідомість національна. Кождий селянин пізнає, що рускі селяни разом можуть дати собі раду без чужої мнимої помочи і зачне працювати горячо, щоб поліпшити своє бутє.

Сих всіх інституцій треба зі сьвічкою в руках шукати в нашій кулявій Городенцині, — проте і наш селянин темний та незрячий, часом більше довіря має до жида, як до нашого інте-

Марно Мурава.

БЕЗСМЕРТНИМ.

Данте.

У грудях муки сей зазнав пекольні,
Хто видів в крови, в бою рідний край
Розведнаний, коли сей рідний рай
Рідні діти поганять бездолні.

У грудях муки сей зазнав пекольні
Хто бачив зварений морозом май,
Де пропадає щастя люцкый пай,
Де вольні пруть ся у раби невольні.

У грудях муки сей зазнав пекольні,
Хто бачив зраду, люцкості відміну,
Спродайний безвестид підлоти руїну,

Де володіють трупи богомольні
На ганьбу сьвіта. — Сьвіт жалів встекло,
А дух все бачить духа вічне пекло.
12. VIII. 1898

Галілеї.

Судві засїли. Клячучи, науку
Старець астроном відкликав словами:
„Земля стоїть, а сонце йде сьвітами“.
Казав, а серце відбувало муку.

Підніс старець у гору дрозачу руку,
Що не поверне блудними стежками
Шукати правди за зірниць шляхами,
Не переверне праддів науку.

Так суд судити став вину ласкаво:
Три роки тільки темної вязниці.
І встав еретик, усьміхнесь лукаво

І каже: «Ой не жаль мені вязниці,
Жаль тільки мого відкличного слова!
Земля крутилась й крутить ся здорова!»

II.

Зима завилла боруном погана,
Морозить серце. У кутку вязниці,
На клаптю соломянім, від журиці
Старець безсонний дожидає рана.

У серцю в него превелика рана —
Молять, щоб Бог цілющої водиці
Подав на біль — на людські серця з криці,
Щоби раз правда ожила кохана.

Се Галілеї. — Праведник в покуті
Старечим тілом кару відбуває,
І серцем думи вольні, неокуті,

На Божі зорі тихо посилає —
Там бачить Бога в праві безконечнім
І люцкість бідну в блуді суперечнім...

Байрон.

На гробі волі пють вина тирани,
Пють на погібель волі і житя,
А люцкість в горю клонить ся ціла
І тихо руки віддає в кайдани.

На гробі правди пють вина тирани,
Пють кров сердечну а люцка сїмя
І не застогне, бо страху бремя
Гниучим струном валягло на рани.

І всьо замовкло, втихло, заніміло
Гнет і неволя безкарно гуляють —
Аж громові слова піднялись сьміло

З могили волю на сьвіт добувають —
У судорогах тріскають окуви —
Дух Байронізму вік веде обнови.

Хмельницкому.

Зродив ся у громах ти народних мук
За сонце сьвітили пожежі червоні,
За пісню харчала роздерта грудь в сконі
Бо доля напняла страшний мести лук.

Словитий в пелени скервавлених рук,
Зростав і дивив ся, як там, на болоні
Труп рідний доптали копитами коні
І чув безнастанний гарматний рев-гук.

І виріс у мести, у спразі до бою,
І виріс як звїр той шалений, реучий,
Що пута торощить свободи жаждою.

І виріс як велит страшний і могучий...
Чомуж кров-огонь не залили мук-горя?
Чому кров і слези все ллють ся до моря?...

Шевченкови.

У злиднях народних, у путах, в неволі,
Катований дурно людьми і законом,
Озвав ся могучим, грімким, люцким дьвоном,
Озвались тобою всі народні болі.

І думи зростали в високі тополі,
Плачками ішли за свобід похороном,
До Бога летіли слезавим проклоном
Обдерті, побиті, великі, хоть голі...

Щасливий, хто в щастю талан лиш приносить,
Щасливий хто в злиднях скріплює гарт борців,
А ще щасливіший, хто з болю виносить

Закони предвічні і в край чудотворців
Лїтає по силу...

О Батьку, сьпіває

У болях зродив ти нам небо козаче!

лігента, в котрім бачать тільки свого ворога. Здає ся мені, що кождий наш інтелігент відчуває се добре, як прийдуть які вибори. Тоді кождий великий патріот, іде на село, щоб агітувати, але забув сарака, що ґрунт на агітацію не підготований. Від виборів до виборів ніхто не зближить ся до того нещасливого мужика, не поучить его, ддятого то і мужик несвідомий ваги виборів лакомить ся на сякий такий гріш, бо мовляв, >буде за що дітям чоботята справити<.

Тай мужик, хоть темний, але все таки толкує собі ту приязнь панів агітуючих на свій спосіб. Він в кождім агітаторі бачить радше свого ворога як спасителя — і лиш той агітатор переведе успішно агітацію, котрий дещо впахє в кулак мужикови. Наші інтелігенти попадають тоді в розпуку і кричать: >Нарід невдячний, ми бажаємо ему добра, а він сам сего добра не хоче прийняти<.

Ой, отченьки і ви всі інтелігенти, — а звідкиж може нарід знати, що ви бажаєте ему добра, коли ви не перековали его ділами, що ви дійсно его приятелями, а не ворогами. Подивіть ся тепер в свої села! Чиж треба дивувати ся, що селянин пр. в Ясеніві, Глушкові, Семиківцях або Далешеві при вільній хвилі не знає нішого занятя, як піти перед шинок, а потому до шинку і там шукати потіхи в чарці? Кудаж має пійти, сли в селі нема читальні, а в ній доброго провідника? — на преферанса до вас прецінь не піде. Чиж треба дивувати ся, сли селянин вже і >короткого< знає і дряжачою рукою кладе послідній гріш, щоб за него виграти богато? Він бачить, що ви самі >учені< се ремесло любите — а він бере з вас примір і собі пробує щастя в >нас блінд< і т. п.

Селянин по тяжкій праці потребує також розірвати ся, а деж найде він позиточну розривку, як не в читальні? >Е, нащо їм читальні, я даю їм і так читати свою газету і книжки, які до мене приходять<, — каже одного разу до мене священик з Городенщини. Алеж отченьку, сама газета і книжка, самі мертві букви не воскреснуть мертвих, не отворять очий невидючим. Газети і книжки самі не просвітять простолоюда, — до них треба еще приправи, с живого слова, треба проповідників сего слова. Книжка може тільки піднести степеня просвіти і то лиш в тих, котрі вже бодай троха просвічені.

Кількож читалень маємо в Городенщині? завдав собі праці і розслідив цілий повіт судовий городеньський (округа судового обертинського з числом 20 сіл не узглядняю тут), що числять 29 сіл і дійшов до дуже нужденного результату! Всего десять читалень на 29 місцевостей! Ось сі читальні: в Городниці, Городенці, Копачинцях, Кунисівцях, Вікні, Стрільчу (в сих місцевостях читальні >Просвіти<), в Колінках, Серафинцях, Тишківцях і Чернятині (в сих місцевостях читальні >Народної Спільки<. Крім сих існують ще вправді читальні в Чернелиці, Репужинцях, Торговиці і Вербівцях, але тільки на папері, не проявляючи жадного просвітнього життя, проте і я з чистим сумлінням зачисляю їх до неіснуючих.

Тай ті десять читалень то існують оттак собі, як то кажуть: >аби була слава<. 20, 28, 30, се пересічні числа членів в тих читальнях. Жадна з читалень не має власної хати, при жадній нема шпихлірів (фактом є, що мужик з Городенщини навіть не знає, що то шпихлір!) при одній є крамниця, а при одній каса позичкова (про щадницю також наші мужики не знають!). Спитав може вче хто, кілько селян з Городенщини належить до Товариства >Просвіти< у Львові. Сімнадцять сіл є таких, з котрих жаден мужик не належить до >Просвіти<, а з прочих сіл належать по кількох так, що пересічно на два села припадає три члени >Просвіти<! Тин ся городеньська інтелігенція — се добуток твоєї праці над просвітою простолоюда!

Та коби бодай сей стан просвітний поступав наперед — але де там! Від року 1900—1903 заложено всего дві нові читальні в Вікні і Стрільчу, підчас коли гакатист від грудня 1902. р. до тепер заложив 10 польських читалень! Ба, що більше, у нас замість йти наперед або стояти вже на місци — то звичайно посуваєм ся в зад. Чотири читальні >Просвіти< лиш на папері існують, а пята в Городниці не задовго закінчить своє многонадійне просвітне житє!

Цікава історія сеї читальні: Заложена она около р. 1890. і розвивалась так гірно, що вже в р. 1892. (головною єї був тогди господар Петро Фенюк) мріяла о власнім домі, устроювала концерт, відчити, о чім повідомляла головний Відділ Товариства >Просвіти< у Львові писемом в дия 19. марта 1892. Від сего часу аж до року 1897. живе просвітне житє в тій читальні, чи-

тальники пренумерують 5—8 часописий, словом не чувана річ в Городенщині. В р. 1898 вибрано головою о. Поповича і від того часу починає ся систематичний упадок читальні і дійшно до того, що тепер читальня числить аж 20 членів і пренумерує аж дві часописи іменно >Місіонара< і старосьвіцьку девотку >Русскую Радку<, видавану Білоусом в Коломиї!

І щож ви на се все о. Поповичу? Замість йти наперед, щоби бодай троха згонити далеко вже в просвіті поступивші нації, ви з своїми громадянами посуваєте о кільканацять літ назад! Сьпіваєте вправді грімко >Ще не вмерла Україна<, але сли всі так підуть наперед, як ви зі своїми громадянами, то радше нам засьпівати йї: „Вічная память!“

О. Попович звик аргументувати упадок читальні нападами гакатистів. Що за сьмішний аргумент, на який може здобути ся хіба плаксивий Русин, що причину свого нещастя не бачить в собі, але в другім. Будьте певні о. Поповичу, що де священик має довіре у народу і енергично стереже своїх парохіян перед вишніми погубними вливами, там гакатист приступу не має. Найде ся вправді дві, три паршиві вівці, але се на загал цілком не впливає! Чому гакатисти не пхали носа до Городниці як на єї чолі стояв бл. п. о. Проскурницький? Ба, але бл. п. о. Проскурницький мав довіре в народу, за дрібницю не процесував ся, бо чоловік з тактом сам в дома може поладити без судий і адвоката свої відносини з парохіянами. Конфлікт з селянами кождому лучить ся, бож мужик не святий — але не треба показувати своє всемогуче >я<! Стратити довіре не штука — але позискати знов, се штука і то не мала! Не підозріваємо о. Поповича, о якісь злі наміри супротив народної просвіти, а констатуємо тільки, що таке поступованє з людьми є зле, та наносить шкоди загальній, народній справі.

Отже в 19 селах нема читалень, ані спілок економічних і гадає може хто, що бодай роблять ся тепер які старани, коли гаката гуляють по селах. Ні і вче раз ні! У нас загальний клич: >Нехай буде, як бувало!< Тепер основуєсь філія Тов-а >Просвіти< в Городенці, котра могла би увійти в тісну звязь з читальнями і сповняти не тільки просвітно-економічну місію, але заразом бути сильним заборолом супротив ворожих замахів на нашу націю? Тай

Пантелеймон Куліш.

В зараню літ зоріла дням надія —
І серце в думках народних зростало
І щяре люд свій рідний покохало,
Як май кохає голос соловія.

В полудне жизни ласилась надія —
До діл великих серце завалало,
Лаври клонились... О, змінчива хвало!
У вечір праці стала з всього мрія...

Зі всього? Нсно житя сьвяте — робітне
Пропаде також як надія марно?
Правду шукає мало хто безкарно...

Однак житя в борбі ділом вагітне
Виплине з мраки сонця ясною
І жити буде згадкою сьвятою!

Котляревському.

О довго-довго обнимав нас сон,
І довго-довго в тім глибокім сні,
Немов зморожені квіти в зимі
Проспали ми, давлячи болю стон.

І хтож пізнав би нарід тих сторон,
Де слово славне, віще, по Дніпрі
Вело розмови в сьвітлі голосні,
Де піднимав ся слави сьвітлий трон?

Здавалось, вічна смерть вже Русинам —
Тоді промовив рідним словом Ти,
І відкликнулось слово по степам,

Кріпшати стало, славою рости
Аж розсьпівалась думкою рідня...
Так Батьку живить нас душа твоя!

Церванта.

В краю щасливім, де яскраві рожі
Поклін любимцям віддають пахучі —
Тебе витали вороги дрімучі:
Ненависть, нужда, напасти ворожі.

За думи ясні, віковічні, божі,
Із серця в серце правдою ідучі,
Тернів до смерти рани Ти болючі,
Бо не злюбили слів Твоїх вельможі.

Бо не згодив ся стати їм слугою,
Чести позбутись а сьлівать за гроші,
У згоді жити з гнилею лихою,

Бути красою зношевої ноші —
За те і памятник не став на гробі...
Якіж сьмішні ви люди в вашій злобі.
11. VIII. 1896.

Христос воскрес!

(Вси языци воспещите руками...)

I.

Був день а було темно і глухо наче у гробі.

Небо було грівне, чорніло синім фіолетом, на землі усе закамєніло. Ціла Палестина замерла.

Скрізь понуро, непривітно, на землю сів великий гріб. Сум діймаючий, смертельна тривога і страх прошибав все. Деревы стояли наче закляті, наче сталеві. Листє на них не ворухилось, тільки склонило покірною свої голови до чорної землі і так закамєніло.

З усіх дерев тільки на одному — на осипі тремтіли срібні листочки. І дивувалась осика, що з поміж усіх дерев її прошибає найбільша смерть — та надземска тривога. Бо вона закамєніла, але листочки дряжали і дряжали. І тому дивувалось усе стрівожене на землі.

Цьвітки пахучі не ворухились. Они закрили свої яскраві, красні личка — стушились в пучки і свої сумні головки склонили до долу, де зелена трава прилягла до самої землі, наче хто викачав її.

Повівало холодом смерти.

В >третьої< годині яснів сьвіт, Палестинська земля своїм житєм. Сьвітило тепле сонечко, ворухились дерева, гляділи весело цьвітки, стояла зелена трава. Тоді Юда Іскаріотський за гроші продав свого учителя-Христа, тоді розпинали його, убивали довічну правду.

А в >дев'ятій< годині уже не було правди на цілому сьвіті. І був день, а було темно і глухо в Палестинській землі, наче на ній нічого ніколи не було. Стояла неколко тьма.

Спаситель мира лежав у гробі і повівало холодом смерти.

А потім чорна земля обкутана в сум, тривогу і розпуку не могла знести на собі лукавого зрадника. Вона стогнала з великого болю, як ступав по ній чоловік-зрадник. І усе, що жило, і що не жило, чуло той стогін і відчувало біль.

І зараз згинув зрадник у страшних муках. Осика подала йому поміч у тих незвичайних муках, земля скарала його тяжко — пожерла його своїм холодним темним нутром.

II.

Була велика небувала радість на Палестинській землі. Небо ясне, веселе усьміхалось до щасливої землі. А земля купалась в райському сьвітлі великої ясности.

Велика ясність сияла на землі. Усе раділо райською радістю, усе жило на сьвіті і бажало жити на ньому, бо він був тепер щасливий.

Сьвіт яснійший від сонця на небі, сипав ся дияментовими проміннями з скали, де був висічений гріб на сьвяту правду. Він блискавками розлетів ся по цілому сьвіту ще темному і ясний собою найтемнійші кутки і душі людські.

коби і сама філія уродила ся в щасливу годину!

Так представив я в цифрах рух просвітний в Городенщині. Городенщина се один з найтемніших повітів рускої часті Галичини. До праці треба би забратись рускій інтелігенції, бо нива просвітна стоїть облогом. Чим скорше оно пічне ся, з повагою і енергією, яка пристойть молодому, а загроженому в своїм істнованю народови, — тим ліпше для нас, бо відтак оно може бути вже за пізно. Підчас свят, радьте панове громада, як орати переліг просвітної ниви, та із сим словом здоровлю Вас з надходячими святами веселим: «Христос воскрес!» Нехай се стане заповідню воскресеня городеньского повіту...

Театральне пересиленє.

(Конець).

Ще одно мусимо замітити, заки прийдемо до остаточних заключень. Разом із змаганем за «європейскою стоною», пішло в нашім театрі і шуканє за грошевитими директорами. На разі они ще те найшли ся, але тягом про них говорити ся. Отже з гори можна сказати, що се самодурство, бо при такій інституції, як театр, не ходить так о закладовий капітал, як о добре веденє. Коли театр просперує, то сам сейчас не то оплачує ся, але і дає звишки, колиж або не має підстав істнованя, або зле ведений, то жадна приватна фортуна не в силі оплатити єго, бо се молох, який вже в найменшій розмірі поглотує десятки тисяч.

А тим більше непотрібний закладовий капітал директорови руского театру, де він дістає все готове від «Бесіди», а з другої сторони навіть не годен ужити форси для розширеня театру, який вже зі свого призначеня і з обставин — як ми се вже виказали — не може виходити поза певні рами. Такий грошевитий директор не міг би ані ангажувати якихсь визначніших артистів, крім тих, що вже є, бо інших нема нігде, а в Україні ані нема можности, ані потреби спроваджувати; ані не міг би він закупувати та виставляти великі опери, бо все таки они вийшли би хиба на пародию. що найбільше він міг би придбати кілька нових опереток, та виставити їх, — а се прецінь не

подвиг, на який треба би оглядати ся, як на важну обставину.

Всьож проче можна зробити в рускім театрі і без капіталу твердою працею і оборотностию. Нам не суджено засідати що дня до пирю за розвішно заставлений стіл — не суджено любити ся артистичними виставами у золотих верхім театрі; але коли захочемо від часу до часу зробити собі празник, то нас стати на се, бо ось маємо по більших містах наші «Бояни», які задалегідь повинні підучити ся хори з наших опер та підчас гостини театру звелічати нашу народну музу своїм уділом. Тоді можна би взяти і повну війскову оркестру і дати кілька справді величних вистав; тоді і наші композитори радше би писали і виставляли свої твори в нашім театрі.

Отже гроші потрібні кандидатови на дирекції лише о стільки, щоби зложив кавцию, потрібну для забезпеченя повіреного єму інвентаря театрального, як і гаж артистів. Як одно і друге не мало до тепер достаточної охорони. Бували дирекції — з рамени Бесіди — які «остали винні» акторам по нивішний день по кількадесят і сто кількадесят зр. з їх марної гажини, а «Бесіда» ані не дивила ся в той бік. А прецінь і тоді театр був під єї «зарядом...» на афішу. А так само без кавціи наражений єї інвентар театру на знищенє, чи затрату, особливо підчас таких заграничних прогульок.

Однак єще далеко шкідливішою є ся обставина, що такий безгрішний директор новий інвентар набуває за театральні гроші не для театру, а для себе. Возьме пр. кількесот зл. з театральної каси, поїде на Україну, розгляне ся і закупить дещо, — але на свою власність, так уступаючи забирає те з собою. Гардеробу, яка є власностию театру, зуживає і нищить, не дбаючи навіть, чи вона де незамокне, чи не перегниє де на вогкім підсіно, але нова, яку він справив, зашановує ся у новій скрини, бо — се єго власність. Коли виставляє нову штуку, дехто з дружини чи то переложить єї, чи зааранжує, чи доробить музику, чи розложить на оркестру, або зовсім даром, або за сьмішно низьку винагороду, як для своєї інституції, як для директора, який уміє часом «взяти єго і на патріотизм».

А як відтак директор покидає театр (що тепер на жаль дуже часто дїє ся), то як зовсім приватний чоловік загортає все те для себе і

каже «Бесіди», а зглядно театрови другий раз купити собі ті всі річи у него, або зглядно може заложити з тим інвентарем другий, конкурентний театр.

В тім нема ні крихітки пересади, що тут кажемо, бо вже був один такий випадок, коли то п. Янович, уступивши з дирекції, з закупленими за театральні гроші декораціями оснував другий театр разом з обома Підвисоцкими, Ольховим і др. Так само і тепер п. Губчак носить ся з наміром оснувати свій власний театр, бо має вже тепер «свої декорації», «свої штуки», «свої опери», — колиб лишень найшли ся артисти...

Отже тут «Бесіда» повинна безусловно устанавити раз на завєгди для всіх директорів, що всякий інвентар, який справить театр, стає єго власностию. При тім треба устанавити мінімальну суму (яких 600 корон річно) на придбанє і консервацію інвентаря, якою директор в річнім справозданю мусів би виказати ся. Відтак повинно би якось відкладати ся капіталик на справленє критого, шестиметрового воза для перевозу декорацій і гардероби. Такий віз є наразі пильнішою справою, чим навіть будова театру, а на причуд «заряд» Бесіди від тільки літ не подумав про сю найконечнішу потребу.

Як мертвий інвентар, так і живий, себ то артистів, належало би забезпечити перед самоволею директорів. Не кажемо, щоби «Бесіда» мала мішати ся в особисті відносини персоналю до дирекції, бо се дає поле інтригам, клеветам та всяким, не завєди шкідливим мальконтентам, — але повинна устанавити основні норми щодо обовязків акторів з одної, а директора з другої сторони. І так: правильно грає ся в рускім театрі раз на день, а чотири рази на тиждень. Тимчасом теперішня дирекція грала через весь час побуту у Львові 5, 6, ба навіть 7 разів тиждено і то по два рази денно одним і тим самим персоналом. В таких випадках справедливо повинна належати ся бодай якась надзвичайна ремунація артистам. Так само в разі далеких подорожий (особливо за границі краю), або коротко триваючих прогульках (пр. менше як на тиждень) повинні артисти побирати окрему гонорацию вже хоть би з того згляду, що они мусять платити подвійне мешканє, та видавати ся на житє.

Правда, що се наклало би чималий тягар на дирекцію та потрохи вязало би єї у довільнім перекиданю театром (пр. на такі неfortunні експерименти, як прогулька зі Львова до Брухович(1), або підчас ярмарку в Улашківцях), але скільки би заощаджено через те: здоровля і вигоди артистів, театрального інвентаря і часу на науку?! Вирочім, коли би виявила ся потреба такої прогульки, а дружина бачила би, що або она не повела ся, або дирекція справді з коначности підняла єї, то певно сама зрєкла би ся на сей раз окремої гонорации; але нехай не буде так, що директор каже: «ви мої(!) робітники, я вам плачу (так свого часу говорив навіть п. Шухевич, як референт, жадаючи від солістів, щоби виходили до хору!), і ви мусите орати, як я поганяю!» Ні, якісь норми людяности і культурности мусять бути і в рускім театрі, бо навіть задля круторогих оснують вже товариства для охорони...

Отсе дві головні точки, які поручаємо увазі виділу Рускої Бесіди з нагоди розписаня нового конкурсу. В дальші подробиці не запускаємо ся на разі, щоби не комплікувати основного образу: що належить зробити. Становиско директора є тяжке і невдячне. До него треба справдішної посвяти самого себе, треба великого альтруїзму і любови до штуки. Чи між зголошуючими ся кандидатами найде ся чоловік, котрий схоче і зможе поводити ся такими ідеальними принуками, — сумніваємо ся. Ми пересвідчені, що доси руска сцена не буде мати постійного і доброго директора, доки в лоні єї артистів не найде ся така одиниця, яка могла би своєю заводовою працею, віком і поведенєм стати відповідною для такого проводу. Та що на разі нема нікого такого, — бо всі артисти, крім п. Гембицкого, се молоді люди, які ще не зачали навіть четвертого хрестика, — то по нашій думці найліпша була би форма спільної управи самими артистами під контролею «Рускої Бесіди».

То встала з камяного гробу продана зрадником а катована катами-деспотами сьвята безсмертна правда, воскрес Спаситель усього мира — Ісус Христос!

І залунало по цілій вселенній радісне:

«Христос воскрес!»

І не стало пекольної тьми на землі; світло-правди побідило її на все. Минали віки...

III.

Ще вчера сільський народ був якийсь прибитий горем, приголомшений буденними турботами. Чув на собі величезний тягар гнетучого важкого ярма тьми-неволі. Йому було важко на душі і серцю — ніколи промінь радості через цілий рік, не міг там продерти ся, через ті не три терпіня та болю. Рани розятрені кривдами зради і неправди не пускали їх.

А нині рани заговні ті — великою радостію і твердою вірою.

Нутро сільської невеличкої церковці осінене надземским ясним блеском. Десятки свічок блимали усміхаючись весело до веселих людей, що битком заповняли церковцю. На їх блідих, сухих твердих лицах ясніла радість, у душах їх, як взагалі у цілій церковці царювало велике, блага небесне торжество, котрим усе було настроєне сьвято.

Лунав торжественний, якийсь живий, проймаючий радістю і надїєю дзвінкий сьпів — «сьвят-сьвят» — Христос воскрес із мертвих, смертию смерть поправ і сущим у гробі житє дарував! — Слова і мельодия чарівна вливались глибоко у кожду душу і наповняли її чимись благим, солодким, неземским, непонятним...

І з тим нині люди в селі щасливі — дуже щасливі. Їм відрадно і солодко. Горе і турботи життя опустили їх.

Сьвятити паски, а потім молодий, здоровий сьвященик говорив замість проповіді. Лице його налало огнем радості, на ньому сьвятість вели-

кого торжества. Був в сьвітлх нових ризах, котрі мінили ся іскрами огняними золотих та інших барв цвїтів.

Він говорив до людей піднеслим, дзвінким могучим голосом:

— Нині «Торжество-торжество!» Нині радуємо ся всі незвичайно, бо «Христос воскрес от гроба», бо безсмертна правда сьвята поборола пекольную тьму, пірвала залізні пута вічного ярма, у котрому ковала. Зрадник продав за гроші свого учителя, спасене усього сьвіта; він своєю зрадою хотїв затьмити, знищити на все всьвяту правду. Але правда безсмертна і хоть запродав він її, її убили і поховали в темному гробі, то вона не умерла, вона повстала з гробу і засіяла своїм нестемненным блеском на цілий сьвіт і сяяти-ме на ньому, доки він істнувати буде. А зрадник згинув поганою смертию, його пожерла сьвята земля, але сего мало було для нього, єго був повинен спалити вогонь, а то по нему зі землі народились нові зрадники, котрі множились з віків у віки. І наш теперішний вік має їх потомків. У нас тепер множество зрадників, що за марний гріш запродають народ свій, свою мову матерню, свою неньку рідню... Вони поборюють безсмертну правду, копають на ню величезний гріб, але самі у ньому спочинуть. І діло погане тих зрадників гнобителїв правди пригнітає страшенно і мучить нас, ми терпимо величезні муки і живемо у гірких чорних злиднях. Але тямте! Зрадники згинуть страшною смертию, як колись Юда, а з ними наші гнобителі, котрі ненавидять правду і тоді ми воскреснемо з ярма та гробу нужди та горя, бо з нами сьвята безсмертна правда!

Ті слова упали на серце людови і скрипали у ньому надїю на яснійшу долю і силу на дальші терпіня.

І розходились веселі, та щасливі домів.

А. Веретельник.

Немов серна з своєї
кривки, з дому лину...
Казали в Галилеї,
що встане в третю днину.

Орошений мій волос
рве вітер з Вертограда.
Тут голос і там голос —
тут жаль, а там відрада.

Та що мені з отсеї
гудьби, що в безвість кане!
Казали в Галилеї,
що третього дня встане...

Голос.

Весняний грім! весняний грім!
Тай блискавка весняна!
Край вашим горям буде всім,
Як вам надія дана.

Позбудеться трівог усіх
і всіх оман лукавих,
і вернуть ся з своїх доріг
всі, що зблудили з правих.

Отсей великий, чорний гріб,
що єго камінь тисне,
перетривав добу пріб
і в слухний час — він трісне.

І вийде з него блиск і світ —
дух сили й воскресеня,
і підніметь ся під блакит
рука Преображеня.

І вийде з него, мов з імлі,
дух живні сьвітло-ясний,
і ніч скінчить ся на землі
і день настане щасний.

І втихнуть голоси плачів,
що нині йдуть до неба,
замовкне бряк важких ланців,
і буде так, як треба.

І вийде з гробу клич довгу,
братерства і погоди,
і зрівноважить ту вагу.
що важить всі народи.

І вийде з него сонце в мить,
освітить всю вселену.
Честь буде тому, хто терпить
Голготу і Гегенну.

І вийде з него ясний грім,
що знищить сьвіта злобу:
не вічний бо віякий дім,
що встав з чужого гробу.

І гріб не вічний, що у млі
сховав жите безчасно.
Такий вже з небом шлюб землі...
Блажен, хто вірить ясно!

В. Щурат.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат. Воскресенє Христове, Евтихія; рим.-кат. Еммія вд. — В понеділок: руско-кат. Сьвітл. Понеділок, Георгія; рим.-кат. Агнети. — Вівторник: руско-кат. Сьвітл. Вівторник, Іродіона; рим.-кат. Анвельма. — В середу: руско-кат. Евсиксія; рим.-кат. Сотера і Кая. — В четвер: руско-кат. Терентія; рим.-кат. Войтіха ен.

При сьвітлім празнику Воскресеня Христового шлемо всім нашим Вл. Читателям, Дописувателям та всім Русинам-Українцям щире желанє: веселих і щасливих сьвят! Христос воскресє!

— Кістяки Гольбайна з Городенки надсилають нам спростованє, яке ми не задля загроженя §. 19., але задля характеристики тамошних відносин ось наводимо: О. Кичура, адміністратор Серафинець належить до тов. «Руска Бєсїда» від самого початку єї заснованя, вплачує точно вкладки членські і бере живу участь в діяльності Товариства, а про своїх товаришів, — яко чоловік вельми поважний — не звик виражати ся ігноруючо. — З глибоким поважанєм *Земон Лукавський*, голова тов.

«Руска Бєсїда» в Городенці; *Клим Гвоздецький*, писар.

Рівночасно ми одержали письмо від нашого дописувателя з Городенки, в яким він сповіщує нас, що о. Кичура доперва в наслідок дописи «Руслана» заплатив всі вкладки нараз, які отже не міг платити точно від самого початку, ані брати живої участі в Товаристві. О. Кичура забажав легким коштом вплата вкладок стати вельми поважаним членом «Бєсїди», яку передтим паплюжив, та ще зрегабілітувати ся перед загальною опінією через надужитє ославленого §. 19. Так легко оно не іде, але мимо сего єго вступленє до «Бєсїди» хочемо уважати початком «новоєри» в публичнім і горожанським житю о. завідателя.

— Тарасове сьвято. Читальня «Просьвіти» в Саранчуках обходити буде третього дня сьвят с. в вівторник вечерницї в честь Тараса Шевченка при співучасті Виділу філії «Просьвіти» в Бережанах.

— Чи се правда? З Коломиї доносять нам, що п. Колодницького, професора тамошної рускої гімназії, мають перенести на Мазури до Дембніці, а на єго місце має прийти якийсь суплєнтина-кацан?

— Кандидати дяківського стану, що наміряють піддати ся кваліфікаційному іспитови, мають сєйчас внести до Митроп. Консисторії через свій парохіяльний уряд прошеня, заосмотрєні в потрібні залучники, а сє: метрику, сьвідодство шкільне і сьвідодство моральности, — самі-ж мають явити ся лично дня 29. цвєтня т є в середу по Томиній неділю о год. 9. рано в канцєларій парохіяльній при архикатедрі св. Юра. — *Василь Скокур*, 1-ий півєць архикатедральній св. Юра.

— Українські виданя в Росії. З Петербурга доносять, що тамошні Українці задумали видати твори Лєсі Українки, Василя Стефанюка і Михайла Старицького, — сего послїднього ліричнї писаня. До зрадагованя збірників вже приступлено. Доси українська інтелігенція в Росії дуже слабо була познакомлена з творами наведених письменників, з тої причини, що они вийшли в Галичині.

Благотворительное общество изданія общєполезных и дешевых книгъ для малорусскаго народа має видати ілюстровані поеми Т. Шевченка і байки Глібовя.

— Личні вїсти. Намістник гр. Пінїньский в поворотї з Італії до Галичини, задержить ся кілька днів у Відні, а дня 26. с. м. приїде до Львова. — Новий президент Буковини, кн. Гогенльогє, обнимає урядованє дня 22. с. м.

— З красєвої оборони. Майор 33. п. кр. об. в Стрию Любомир Задурович перенесений до 36. п. кр. об. в Коломиї. Майор 36. п. кр. об. Карло Шварц перенесений до 30. п. кр. об. в Гогенмавт.

— О. Семенов, як нам доносять з Коломиї, наважив ся таки ставити нас перед судові кратки. Вельми немилою є для нас ся справа, не тому, щоби у нас не було доказів правди на слова нашого дописувателя, але тому, що для їх переведеня ми мусїли би вїзвати перед судовий трибунал дуже поважні і високо поставлені особи, а надто всіх б. товаришів о. Семенова, яким прийшло би ся під присягою, самим сьвященникам, зізнавати проти товариша, також сьвященника. В наших руках є повний списє питомців з 1891. р. з класифікацією, яку она одержали при переходї у прєсвитерийний дїм. Може нота, яку тоді о. Семенов одержав в рубриці «Adnotatio», вистанє єму, щоби дав спокій тяганині по судах. Ото наводимо єї у фотоцинкографічній знимці:

Митрополит задубованій. прилїжній, у сьв. соборєхъ дїлать, яко пастырь овецъ, не забудьтє згодко пребавъ похощєніє вї шїтє добротї вє сїяємьбє нечесной.

А. Старицький
ректоръ

То. М. Максимович
Вищєректормъ

М. Гоголь

М. М. Максимович
М. М. Максимович

Се впрочім ще не є рїшаюче для личности о. Семенова, що будучи єще молодцем, він поводив ся нечесно, але сумно стає, що за тих двацять лїт, які від того часу ушлинули, він зовсім не зраджує охоти до поправи, а своім поведєнем викликає загальне згїршенє. При нїшнім сьвятї не хочемо підносити жадних рекримінацій на сю тему, хїба пожеласмо о. Семенови, щоби сєй цирогграф був послїднім актом, яким ми завняли ся єго особю.

— Запомоги для Українців. З літературного фонду російских писатєлів маєть удїляти вдові по покійнім поєтї Павлови Грабовським по 300 рублів рїчно. «Вїстникъ Юга», який подає сєю вїстку, замїчає, що сє не першій слухай прояви високогуманних відносин згаданого фонду до українських писатєлів, бо з него побирає по 50 рублів мїсячно вдова по Павт. Кулішеви. Також Ганна Барвінок і М. Старицький побирають з сего фонду пенсію. Тим більше отже заслугує на запомоги вдова по пок. П. Грабовським, котра остала ся без всяких средств до жита з малолїтнім сьном. «Таким чином — кінчить «Вїстникъ Юга» — хотїя проява сєї нової гуманности із сторони літературного фонду не видає ся для нас чимсь новим, то тм не менше почувасмо ся до обовязку не замовчати сєї прояви із сторони представитєлів російської літератури до своїх братів, українських письменників. Отєї високо справедливї, безпристрастї відносини без сумніву стануть записані в історії української літератури».

— Рускі надписи. Черновецький тиждєвник «Руска Рада» доносить, що новий гр.-орієнт. митрополит о. Рєптє зарядив, аби всі надписи в ревидєнції і консисторії були й по руски.

Кацапські жаданя. Кацапска безличність доходить вже до зєнїту. Не досить кацапській гнидї, ше безправно загорнула львівський «Народний Дїм», поставлений за гроші Русинів, і в нїм господарить по сє о є му, але збороняє ся навіть вїступити салю на народні обходи. Отсє доносять нам, що Виділ Тов. «Просьвіта» у Львові на свою просьбу до «савєта» «Народного Дому» о вїдступленє салї на популярний концерт в честь Шевченка, одержав арогантське письмо, в яким кацапи закидають «Просьвітї», що на попереднім Шевченковім вечері сьпівано «антирусскія оскорбляючія пїєси», тому кацапи жаданють письменної заяви, що таких пієсьнє на концертї «Просьвіти» не будуть сьпівати, і під сєю условиною позволяють вїдбути концерт в салї «Народного Дому». — Заєсти в чужій хатї і диктувати прикази єї властителєви — сего не можна інакше назвати як крайню безличністюю.

— Нещасні пригоди. В Квляжу, сьятинського повіта, 2-лїтна донечка сєляннина Никифорука, полишена дома без догляду, вийшла з хати і впала до млинівки. Мимо скорої помочи сусїдів не привернено дитинї жита. — В лїсі коло Войнилова найдєво сьвалєне тїло сєляннина Олєксє Федюшка. В тій справі заряджено судовє сьлїдство. — В турбіновім млинї в Яворові колєсо пїрвало занятого там робїтника Василя Масьюка і здавило єго на смерть. — Анна Флявмерова, льокаторка каменїці ч. 50. при ул. Кохановського у Львові, змїняла помешканє і при тій нагодї подарувала сторожеви тої каменїці рєшту великодної шинки. Бідний сторож щиро подякував за дарунок і з чотирма своїми дїточками зїв шинку на обїд. За пів години ціла родина занедужала, бо шинка була зіпсована. Щастє, що ще на час приїхала ратункова стация і удїлила першої помочи недужим, почїм відставила їх до шпиталя. — Кільканацїт-лїтний син Григория Тичковського, властителя фїльварку в Вишатичах за жовківською рогачкою, вийшов позавчера зі стрільбою в поле і стрїляв в до птахів. Пастух худоби Тичковського, Михайло

Полекші при сплаті після умови без підвищення ціни. —
Всєї готівки не потреба.

Спеціальний склад диванів, портієр і фіранок під фірмою

Всєї готівки не потреба. —
Полекші при сплаті після умови без підвищення ціни.

Віденьський маґазин

„Au Louvre“

Віденьський маґазин

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

поручає Високоповажній П. Т. Публиці величезний вибір різних родів диванів, портієр, фіранок, хідників, лінолеум, церат і скатертів на столи і ліжка,

ковдер, коців до подорожи, дерок на коні, як також різних предметів декорацийних по незвичайно низьких цінах.

Порученя з провінції полагоджує ся відвотною почтою.

За надісланем почтової марки на 10 сот. шлемо на жадаве наш богато ілюстрований цїнник диванів, портієр, фіранок, хідників, церат, лінолеум, нагортки на отомани, накривал на столи і ліжка, коців до подорожи і до санок, дерок на коні, ковдер, gobelїни, макатів та інших декорацийних товарів, біля мужского, дамского і дитинячого, шифонів, полотна, біля столового та інших потрібних артикулів.

Листи і замовлення належить адресувати:

Товаровий дім «Au Louvre» у Львові, ул. Сикстуска 6 (Пасаж Гавсмана).

40(1—3).

ДО КАНАДИ

як і до всіх других заморских земель переправляє **НАЙДЕШЕВШЕ** повсюди знакома фірма.

V. KARLSBERG
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Поки хто шифкарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агентів корабельних.

(3-5)

Товариство взаїмних обезпечень

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДНІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСВІТИ“

одинокє руске товариство асекураційне, заснованє в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послїдних трех літах вносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом в делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА

полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ошадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві, відступає часть провізїї з таких обезпечень на рускі добродїїні ціли; длятого на житє треба обезпечати ся тільки через «Дністер».

ДНІСТРА

фонди вносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цїнних паперах пуїлярних.

ДНІСТЕР

уділяє агенції селянам особливо там, де єще не роблять дотеперїшні агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізїї.

ШАЛЬО ШАЙНЕР

(Scheiner)

у Львові, ул. Сикстуска ч. 8.

склад всяких приборів уніформових

для Пп. офіцирів і кадетів резервових

чаків, шапок, капелюхів стрілецьких, для краєвої оборони і жандармерїї, як також всіх артикулів, що входять в сей обсяг. Всякі прибори для скарбової сторожи.

Шапки і відзнаки для Пп. Студентів.

Великий вибір приборів для

Пп. урядників всіх категорій.

41(1—1)

За певну і добру льокацію поручаємо

4 1/2% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронові

5% листи гіпотечні преміювані

4% листи товариства кредитового земского

4 1/2% листи Банку краєвого

5% облігації Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо

по найточнійшій курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

1/2 кільоґр.

гусячого піря

лише 60 кр.

Виспаю зовсім пове, сїре піре дерте рукою пів кільоґр. лише 60 кр.; таке саме ліпшої якості лише 70 кр., в почтових пачках пробних по 5-клг. за послїплатою.

I. Краса, торгвля пірем,

в Сміхові коло Праги (Чехи 690).

(I. Krasa, Bettfedernhandlung

in Smichow bei Prag (Böhmen 690).

Виміна дозволена. — Прошу о точну адресу.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Бернстерне Бернсон

LABOREMUS

драма в 3 актах.

переложена після авторизованого, вімецкого видани Львом Лопатиньским.

Модерна тема і модерне наскрїзь єї переведенє. Дняльог в справді містерною плетїною драматичної роботи. Єго читати в може більшим вдоволенєм, як бачити на сцені, де певно пропадає не один дотепний натяк та тонка відтіна.

Набути можна в Стваронгїйскій книгарни у Львові.